

VODIČ
ZA VODITELJE
ZBIRKI OSOBNIH
PODATAKA

azap

Što je osobni podatak?

Prema definiciji koju propisuje Zakon o zaštiti osobnih podataka („Narodne novine“ broj 106/12 - pročišćeni tekst) **osobni podatak je svaka informacija koja se odnosi na točno određenu fizičku osobu (građanina)** tj. informacija putem koje se osoba može identificirati izravno ili neizravno na način da se njezin identitet može utvrditi na osnovi jednog ili više specifičnih obilježja (identifikacijskog broja ili nekih drugih specifičnih fizičkih, gospodarskih, socijalnih, kulturnih, psiholoških i drugih obilježja).

To znači da je osobni podatak primjerice: ime i prezime, privatna adresa, privatna e-mail adresa, datum i godina rođenja, OIB, fotografija, bankovni račun, kreditno zaduženje, podatak o obrazovanju, podatak o zdravlju, otisak prsta, snimka šarenice oka i sl.

Tko može biti voditelj zbirke osobnih podataka?

Voditelj zbirke osobnih podataka je fizička ili pravna osoba, državno ili drugo tijelo koje utvrđuje svrhu i način obrade osobnih podataka. Također, voditelj zbirke osobnih podataka mogu biti i predstavništva i podružnice stranih pravnih osoba i predstavnici stranih pravnih i fizičkih osoba, ako obrađuju osobne podatke fizičkih osoba.

U svojstvu voditelja zbirki osobnih podataka mogu se pojaviti trgovačka društva ili obrti koji obrađuju podatke svojih radnika, financijske institucije koje obrađuju osobne podatke svojih stranaka, udruge koje obrađuju podatke svojih članova, škole ili fakulteti koji obrađuju osobne podatke učenika, studenata ili nastavnika odnosno svojih djelatnika, bolnice koje obrađuju osobne podatke svojih pacijenata, državna tijela ili tijela jedinica

lokalne/regionalne samouprave koja obrađuju osobne podatke građana i dr.

Obveze voditelja zbirke osobnih podataka :

- Voditelj zbirke osobnih podataka dužan je voditi brigu o zaštiti osobnih podataka tj. dužan je obrađivati osobne podatke fizičkih osoba (građana) na pošten i zakonit način kako bi se osigurala njihova zaštita/povjerljivost, a što podrazumijeva da se osobni podaci smiju obrađivati u točno određenu (zakonitu) svrhu, uz postojanje pravnog temelja propisanog Zakonom o zaštiti osobnih podataka (primjerice: na temelju privole osobe čiji se podaci obrađuju, ako je obrada regulirana drugim zakonom ili u svrhu ispunjavanja zakonskih obveza), da podaci moraju biti točni i potpuni te razmjerni svrsi u koju se obrađuju.
- Voditelj zbirke osobnih podataka prije prikupljanja osobnih podataka ima obvezu informirati osobe (bilo da se nađu u svojstvu radnika, stranaka, učenika, članova udruge i sl.) prvenstveno o svom identitetu, o svrsi obrade osobnih podataka, o drugim primateljima i/ili kategorijama primatelja osobnih podataka, o pravnom temelju za obradu osobnih podataka te da li se radi o dobrovoljnom ili obveznom davanju osobnih podataka.
- Voditelj zbirke osobnih podataka dužan je na zahtjev građana, odnosno njihovih zakonskih zastupnika ili punomoćnika omogućiti ostvarivanje prava na uvid u njihove osobne podatke, prava na ispravak netočnih podataka odnosno dostaviti obavijesti, izvratke, potvrde i ispise u vezi obrade njihovih osobnih podataka (rok je 30 dana od podnošenja zahtjeva).
- Voditelj zbirke osobnih podataka dužan je voditi točne i potpune osobne podatke koji nedvojbeno identificiraju osobe (nepotpune ili netočne podatke dužan je dopuniti, izmijeniti ili izbrisati te o tome

najkasnije izvijestiti osobu na koju se osobni podaci odnose i primatelje osobnih podataka u roku od 30 dana). Voditelj zbirke osobnih podataka ovlašten je dati na uvid osobne podatke samo na temelju pisanog zahtjeva u kojem je naveden pravni temelj i zakonita svrha.

- Voditelj zbirke osobnih podataka dužan je poduzeti odgovarajuće tehničke, kadrovske i organizacijske mjere zaštite osobnih podataka kako bi se podaci zaštitili od neovlaštenih pristupa i moguće zlouporabe.
- Voditelj zbirke osobnih podataka dužan je postupati po nalogima Agencije za zaštitu osobnih podataka kao nadzornog tijela u području zaštite osobnih podataka, te omogućiti Agenciji pristup svim zbirkama osobnih podataka i drugoj dokumentaciji, kao i sredstvima obrade osobnih podataka.
- Voditelj zbirke osobnih podataka dužan je uspostaviti evidencije o zbirkama osobnih podataka koje vodi te dostaviti evidencije u Središnji registar koji se vodi kod Agencije za zaštitu osobnih podataka (rok 15 dana od uspostave zbirke).
- Voditelj zbirke osobnih podataka vodi evidenciju o osobnim podacima koji su dani na korištenje drugim primateljima i svrsi u koju su osobni podaci dani.
- Voditelj zbirke osobnih podataka dužan je imenovati službenika za zaštitu osobnih podataka (obveza imenovanja odnosi se na sve voditelje zbirke koji zapošljavaju više od 20 zaposlenika).
- Voditelj zbirke osobnih podataka dužan je imenovati službenika za zaštitu osobnih podataka (odluka o imenovanju) u pisanom obliku te o imenovanju izvijestiti Agenciju za zaštitu osobnih podataka u roku od mjesec dana od dana imenovanja. Isto tako dužan je

službene kontakt podatke službenika za zaštitu osobnih podataka učiniti javno dostupnim na svojim web stranicama ili na drugi odgovarajući način.

Imenovanje službenika za zaštitu osobnih podataka (koje uvjete za imenovanje treba ispunjavati i koja je njegova zadaća)

Službenik za zaštitu osobnih podataka je osoba imenovana od strane voditelja zbirke osobnih podataka, koja vodi brigu o zakonitosti obrade osobnih podataka i ostvarivanju prava na zaštitu osobnih podataka.

Službenik za zaštitu osobnih podataka uvijek je zaposlen kod voditelja zbirke (zaposlenik voditelja zbirke).

Zakon o zaštiti osobnih podataka nije propisao koje posebne uvjete u pogledu stručne spreme ili radnog mjesta treba ispunjavati službenik za zaštitu osobnih podataka, ali su navedene okolnosti pod kojima osoba ne može biti imenovana službenikom za zaštitu osobnih podataka (osoba protiv koje se vodi postupak zbog povrede službene dužnosti, odnosno radne obveze, osoba kojoj je izrečena mjera povrede normi etičkog kodeksa i drugih pravila ponašanja donesenih od strane poslodavca).

Dužnosti službenika za zaštitu osobnih podataka:

Službenik za zaštitu osobnih podataka vodi brigu o zakonitosti obrade osobnih podataka u smislu poštivanja odredbi Zakona o zaštiti osobnih podataka i ostalih propisa koji uređuju pitanja obrade osobnih podataka, upozorava voditelja zbirke osobnih podataka na nužnost primjene propisa o zaštiti osobnih podataka u slučajevima planiranja i radnji koje mogu imati utjecaj na pitanja privatnosti i zaštitu osobnih podataka, upoznaje sve osobe zaposlene u obradi osobnih podataka s njihovim zakonskim obvezama u svrhu zaštite osobnih podataka, brine o izvršavanju obveza koje su vezane uz dostavu evidencija o zbirkama osobnih podataka, omogućava ostvarivanje prava građana na uvid u njihove osobne podatke ili ispravak podataka, surađuje s Agencijom za zaštitu osobnih podataka u vezi s provedbom nadzora nad obradom osobnih podataka.

Izvršitelji obrade osobnih podataka (povjeravanje poslova obrade osobnih podataka drugim pravnim i fizičkim osobama)

Izvršitelj obrade osobnih podataka je pravna ili fizička osoba kojoj voditelj zbirke osobnih podataka može povjeriti pojedine poslove obrade osobnih podataka na temelju pisanog ugovora pod uvjetom da je registriran za obavljanje takvih poslova.

Prava i dužnosti izvršitelja obrade osobnih podataka:

- mora biti registriran za obavljanje takve djelatnosti smije obrađivati osobne podatke samo na temelju naloga/pisanog ugovora sa voditeljem zbirke osobnih podataka,
- mora jamčiti ostvarivanje zaštite i povjerljivosti obrade osobnih podataka,
- ne smije prosljeđivati osobne podatke trećim osobama.

Obrada osobnih podataka najčešće se povjerava izvršitelju obrade u slučajevima obavljanja samo nekih poslova u ime i za račun voditelja zbirke osobnih podataka primjerice veliki sustavi povjere poslove obračuna plaća radnika (zbirka osobnih podataka o obračunu plaća radnika od strane knjigovodstvenih servisa), zatim u slučajevima iznošenja osobnih podataka u inozemstvo (zbirka osobnih podataka radnika multinacionalnih kompanija), obrada osobnih podataka klijenata banke (zbirka osobnih podataka dužnika u postupcima naplate potraživanja), obrada osobnih podataka od strane pružatelja određenih usluga (zbirka osobnih podataka korisnika usluga) .

Davanje osobnih podataka na korištenje drugim primateljima

Primatelji osobnih podataka su fizičke ili pravne osobe, državna ili druga tijela kojima se osobni podaci dostavljaju na korištenje u svrhu obavljanja zakonom utvrđene djelatnosti primatelja.

Dostavljanje osobnih podataka na korištenje drugim primateljima moguće je samo na temelju pisanog zahtjeva u kojem je potrebno navesti pravni temelj za dostavu osobnih podataka, svrhu u koju se

podaci traže kao i opseg podataka. Zabranjeno je davanje osobnih podataka na korištenje drugim primateljima za čiju obradu nisu ovlašteni/ nemaju zakonsku osnovu.

Primatelji/korisnici osobnih podataka imaju pravo koristiti osobne podatke u okviru svojih zakonskih ovlasti, tj. u svrhu obavljanja zakonom propisane djelatnosti (npr. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje ili Hrvatski zavod za zdravstveno ima pravo koristiti osobne podatke radnika dobivene od strane poslodavca u svrhu ostvarivanja zakonom određenih prava radnika ili Porezna uprava ima pravo koristiti podatke o prebivalištu poreznih obveznika dobivenih od strane Ministarstva unutarnjih poslova).

Korištenje suvremenih informacijskih tehnologija (video nadzor, biometrija, GPS) u svrhu prikupljanja i obrade osobnih podataka radnika

Poslodavac smije koristiti navedene suvremene tehnologije te na takav način prikupljati osobne podatke radnika samo ako su za isto ispunjeni sljedeći uvjeti:

- za takvu obradu osobnih podataka **mora postojati opravdana/zakonita svrha i valjan pravni temelj** propisan Zakonom o zaštiti osobnih podataka ili drugim zakonom (primjerice; Zakonom o zaštiti na radu),
- ili ako je dana privola radnika za obradu osobnih podataka u točno određenu svrhu.

Poslodavac smije koristiti nadzorne uređaje (video nadzorne kamere) kao sredstvo zaštite na radu **radi kontrole ulazaka i izlazaka iz**

radnih prostorija i prostora te radi smanjenja izloženosti radnika riziku od razbojstava, provala, nasilja krađa i sličnih događaja na radu i u svezi s radom.

Radnici moraju biti prethodno informirani o takvoj obradi osobnih podataka na način da je isto **propisano internim aktom (pravilnikom o radu)** u kojem je navedena zakonita svrha obrade osobnih podataka, vremensko razdoblje čuvanja takvih podataka te imenovane osobe koje imaju pristup takvim podacima tj. poslodavac je **obvezan prilikom zapošljavanja pisanim putem obavijestiti radnika da će biti nadziran video nadzornim uređajima.**

Zabranjeno je postavljanje video nadzornih uređaja u prostorijama za osobnu higijenu i presvlačenje.

Prilikom obrade osobnih podataka radnika video nadzornim kamerama poslodavac je dužan voditi računa o položaju (kutu snimanja) video nadzornim kamerama, na način da se snimanjem radnika ne narušava njihova privatnost na radnom mjestu (nadzorni uređaji postavljeni na način da radnici nisu čitavo vrijeme tijekom rada u vidnom polju takvih uređaja), osim ako za isto postoji naročito opravdana i zakonita svrha (posebni radni procesi u kojima je nužna zaštita života i imovine).

Ako video nadzorni uređaji čitavo radno vrijeme prate sve pokrete radnika tijekom obavljanja poslova, **ako su nadzorni uređaji postavljeni tako da su radnici čitavo vrijeme tijekom rada u vidnom polju nadzornih uređaja, poslodavac smije koristiti nadzorne uređaje isključivo na temelju prethodne suglasnosti radničkog vijeća, odnosno sindikalnog povjerenika s pravima i obvezama radničkog vijeća.**

Poslodavac ne smije koristiti snimljene materijale u svrhe koje nisu propisane zakonom, ne smije ih emitirati u javnosti niti pred osobama koje nemaju ovlasti na nadzor opće sigurnosti i zaštite na radu, te je obvezan poduzimati odgovarajuće mjere zaštite da snimljeni materijali ne budu dostupni neovlaštenim osobama.

Kod obrade osobnih podataka radnika u svrhu evidencije radnog vremena korištenjem suvremenih informacijskih tehnologija (biometrija) poslodavac je dužan pribaviti privolu radnika kao pravni temelj za prikupljanje i daljnju obradu biometrijskih podataka. Poslodavac je dužan voditi brigu da se ne koriste preinanzivne metode kojima se grubo narušava privatnost radnika na radnom mjestu a time stvara njihovo nezadovoljstvo koje može utjecati na rezultate rada, njihovo zdravlje, osobito u slučajevima kada se svrha može postići na manje invanzivnim sredstvima. Ako poslodavac ne pribavi privolu svih radnika za evidentiranje radnog vremena otiskom prsta, dužan je radnicima omogućiti korištenje alternativnih načina obrade njihovih osobnih podataka (primjerice; umjesto evidentiranja radnog vremena otiskom prsta isto je moguće uporabom magnetskih kartica). Isto tako kod obrade osobnih podataka poslodavac je dužan poduzimati odgovarajuće tehničke, kadrovske i organizacijske mjere zaštite osobnih podataka, koje uključuju i određivanje osoba koje imaju pristup osobnim podacima.

U slučaju obrade podataka putem sustava video nadzora, poslodavac je dužan jasno i nedvosmisleno slikom i tekstom označiti prostor koji se snima putem sustava video nadzornih kamera.

Obrada osobnih podataka u svrhe marketinga

Obrada osobnih podataka u svrhe marketinga dopuštena je isključivo uz privolu osobe o čijim se osobnim podacima radi. Svatko se ima pravo usprotiviti obradi osobnih podataka u svrhe marketinga i u tom se slučaju osobni podaci koji se na njega odnose ne smiju obrađivati u tu svrhu, a voditelj zbirke osobnih podataka dužan je osobe unaprijed obavijestiti o namjeravanoj obradi osobnih podataka u svrhe marketinga i o pravu da se takvoj obradi usprotive.

Stoga, obrada osobnih podataka u marketinške svrhe bez privole osobe smatra se neželjenim marketingom i protivna je Zakonu o zaštiti osobnih podataka. (primjerice: pod neželjenim marketingom smatraju se slučajevi kada trgovački lanac ili društvo za osiguranje šalje personalizirane ponude građanima bez prethodno pribavljene privole građanina ili nakon što se građanin usprotivio slanju takvih marketinških ponuda, bilo da se radi o slanju personaliziranih brošura, pisama ili letaka u poštanske sandučice građana, na njihove e-mail adrese ili SMS/MMS poruka na privatne brojeve mobilnih telefona građana).

Izdavač: Agencija za zaštitu osobnih podataka

Pripremila:

načelnica Službe za zaštitu osobnih podataka Branka Bet-Radelić, dipl.iur.

Zagreb, 2016.

azop
www.azop.hr